Výuka dne 22. listopadu 2012

Téma: Daňové řízení

Obsah: Typy daňových řízení podle daňového řádu a jejich rozbor.
Nalézací řízení. Vymezení pojmu řádné daňové tvrzení - příklady, související praktické příklady. Vyměření daně a doměřovací řízení – specifika, průběh, praktické příklady. Postup při nepodání řádného nebo dodatečného daňového tvrzení.

- **Účel daňového řízení** (= cíl správy daní) - správné zjištění a stanovení daně a zabezpečení její úhrady.
- Rozdílné vymezení oproti úpravě v zák. o správě daní a poplatků. Správa daně je mnohem obecnějším pojmem, než-li pojem daňové řízení; správa daně je označena v § 1 odst. 2 jako postup, jehož cílem je správné zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady. Je-li ve shodě s § 1 odst. 2 správou daně postup (proces), jehož cílem je správné zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady, pak tomuto cíli musí odpovídat obsah pojmu daňové řízení. Je jím tedy soubor postupů, jež ve svém výsledku vede ke správnému zjištění a stanovení daně a zabezpečení její úhrady a končí splněním nebo jiným zánikem (např. uplynutím prekluzívní lhůty) daňové povinnosti s touto daní související.

Začátek a konec daňového řízení:
- Začíná (viz § 91) okamžikem, kdy první podání daňového subjektu směřující ke stanovení či úhradě daně dojde příslušnému správci daně, nebo kdy správce daně oznámí zahájení vyměřovacího řízení.
- Formálně končí:
  - v rovině nalézací – (formální) právní mocí rozhodnutí o stanovení daně či zastavením vyměřovacího nebo doměřovacího řízení
  - v rovině platební – úhradou daně či jiným zánikem platební povinnosti
- Materiálně končí:
  - v rovině nalézací – uplynutím prekluzívní lhůty pro stanovení daně (tj. okamžikem, kdy se poslední známá daň stává nezměnitelnou)
  - v rovině platební – uplynutím prekluzívní lhůty pro placení daně (tj. okamžikem, kdy již nelze přijmout ani exekuovat stanovenou daň)

Předmět daňového řízení: daň posuzovaná:
- ke zdaňovacímu období, nebo
- ve vztahu k jednotlivé skutečnosti (u tzv. jednorázových daní)

Daňové řízení se skládá podle okolností z dílčích řízení, ve kterých jsou vydávána jednotlivá rozhodnutí.
a) nalézací
1. vyměřovací, jehož účelem je stanovení daně,
2. doměřovací, které je vedeno za účelem stanovení změny poslední známé daně,
3. o řádném opravném prostředku proti rozhodnutí vydanému v řízení podle bodů 1 a 2,
b) při placení daní
1. o posečkání daně a rozložení její úhrady na splátky,
2. o zajištění daně,
3. exekuční,
4. o řádném opravném prostředku proti rozhodnutí vydanému v řízení podle bodů 1 až 3,

c) o mimořádných opravných a dozorčích prostředcích proti jednotlivým rozhodnutím vydaným v rámci daňového řízení.

Řádné daňové tvrzení (ŘDT):
Zavedeny skupinové legislativní zkratky:

řádné daňové tvrzení = daňové přiznání + hlášení + vyúčtování
dodatečné daňové tvrzení = dodatečné daňové přiznání + následné hlášení nebo dodatečné + vyúčtování
Použití těchto zkratek nastane pouze v případech, kdy daná norma (věta) platí pro všechny tři složky jinak je nutné samostatné použití jednotlivých pojmů.
Nutno odlišovat od pojmu „tvrzení daňového subjektu“, který je širší, neboť zahrnuje veškeré informace, které daňový subjekt sděluje správci daně ústní či psanou formou.

Povinnost podat řádné daňové tvrzení:
ze zákona
na základě výzvy SD
Řádné daňové tvrzení musí obsahovat:
vyčíslenou daň
předepsané údaje (vyplývající z formuláře sestaveného MF)
další okolnosti rozhodné pro vyměření daně
údaje, které vyžaduje zvláštní zákon
Řádné daňové tvrzení – musí mít **formulářovou formu** (§ 72)
Splatnost daně - v poslední den lhůty stanovené pro podání řádného daňového tvrzení

Lhůty pro podání řádného daňového tvrzení

- jsou stanoveny obecně, tzn. speciální úprava v jednotlivých daňových zákonech má přednost
  v důsledku toho se mohou stát některé lhůty v daňovém řádu obsolentní !
- speciální úprava u insolvence a při přechodu daňové povinnosti.

Lhůty pro podání daňového přiznání:
a) Za zdaňovací období v délce 12 měsíců:
- do 3 měsíců po uplynutí zdaňovacího období
- do 6 měsíců po plynutí zdaňovacího období (je-li účetní závěrka ověřována auditorem nebo daň. přiznání zpracovává a podává daňový poradce či advokát)

b) Za zdaňovací období kratší než 1 rok:
- do 25 dnů po uplynutí zdaňovacího období (tuto lhůtu nelze prodloužit!)

c) Na zdaňovací období v délce 12 měsíců:

- do konce prvního (kalendářního) měsíce začínajícího zdaňovacího období

Lhůta pro podání hlášení:
- do 25 dnů po uplynutí (kalendářního) měsíce, v němž vznikla plátci daně povinnost, která je předmětem hlášení

Lhůta pro podání vyúčtování:
- do 4 měsíců po uplynutí kalendářního roku
- (+ speciální úprava v zák. o daních příjmů ve smyslu novely účinné od 1.1.2011)
  Povinnost informovat správce daně o nulové daňové povinnosti sdělením stíhá pouze všechny registrované daňové subjekty (nejen u zdaňovacího období < 1 rok, bez ohledu k registraci, jako tomu bylo dle § 40 odst. 4 zák. o správě daní a poplatků)
  Speciální pravidla se uplatní v případě:
- insolvence (§ 244 a 245)
- právního nástupnictví (§ 239, 240 a 254)
- speciálních ustanovení v jiných daňových zákonech
- Opravné daňové přiznání a opravné vyúčtování - § 138.
- Ustanovení společné pro doměřovací i vyměřovací řízení.
  daňové přiznání -> opravné daňové přiznání
  vyúčtování -> opravné vyúčtování
  dodatečné daňové přiznání -> opravné dodatečné daňové přiznání
  dodatečné vyúčtování -> opravné dodatečné vyúčtování
  Nahrazení = k předchozímu podání se nepřihlíží
- opravná podání získávají validitu původního podání, včetně toho, zda je možné je považovat za řádná či dodatečná tvrzení.
  Opravná podání lze v příslušné lhůtě nahrazovat novějším opravným podáním.

Postup při nepodání řádného nebo dodatečného daňového tvrzení (§ 145)

- **Řádné daňové tvrzení (ŘDT):** pokud nebylo podáno včas, vyzve správce daně (SD) daňový subjekt (DS) k jeho podání a stanoví náhradní lhůtu.
  - Mohou nastat 2 situace:
    - **DS podá ŘDT v náhradní lhůtě** → SD vyměřuje jako na základě pozdě podaného ŘDT vzniká: pokuta dle § 250, případně úrok z prodlení dle § 252
    - **DS nepodá ŘDT** → SD vyměřuje daň z moci úřední (může i podle pomůcek)

  vzniká: pokuta dle § 250, případně úrok z prodlení dle § 252
  - Lze přiměřeně použít i pro sdělení dle § 136 odst. 5.
  - Tato výzva přerušuje běh lhůty pro stanovení daně (§ 148 odst. 3).

- **Dodatečné daňové tvrzení (DDT):** pokud SD (mimo daňovou kontrolu) zjistí, že daň má být doměřena, může vyzvat DS k podání DDT a stanovit náhradní lhůtu.
  - Mohou nastat 2 situace:
    - **DS podá DDT v náhradní lhůtě** → SD vyměřuje jako na základě včas podaného DDT

  vzniká: pokuta dle § 250 (pouze pokud lze prokázat marné uplynutí lhůty pro podání DDT), popřípadě úrok z prodlení dle § 252
    - **DS nepodá DDT** → SD vyměřuje daň z moci úřední (může i podle pomůcek)

  vzniká: pokuta dle § 250, **penále** dle § 251, popřípadě úrok z prodlení dle § 252